

odnose u toj oblasti rimskoga svijeta, karakter kolonizacije, razvitak municipalnog uređenja, socijalnu strukturu rimskih gradova i njihov društveni život, međusobne odnose provincije i pograničnih plemena.

Rad je temeljen na latinskim epigrafskim izvorima, na pismenim svjedočanstvima grčkih i rimskih autora, na arheološkim i numizmatičkim podacima".

Od naše literature autorica je koristila slijedeća djela: Arheološki vestnik, Ljubljana; Glasnik muzejskega društva za Slovenijo, Ljubljana; V. Hoffiler i B. Saria: Antike Inschriften aus Jugoslavien. Noricum und Panonia Superior, Zagreb 1938.; Vjesnik hrvatskoga arheološkoga društva, Zagreb i Ziva antika, Skoplje. Knjiga se može naručiti preko izdavačke kuće "Mladost".

B. Lučić

INTERESANTAN PRISTUP U PREZENTIRANJU ARHIVSKOG I MUZEJSKOG MATERIJALA

"K a š t i g a z a o g l e d a l o d r u g i m a"

Povodom otvorenja izložbe u dvorištu zgrade Zbirke Baurer i galerije umjetnina u Vukovaru, održan je u rujnu 1974. godine, igrokaz pod naslovom "Kaštiga za ogledalo drugima".

U Gradskom muzeju u Vukovaru i ranije je bila praksa da se uz otvorenje povremenih izložbi vežu akcije s drugih kulturnih domena (koncerti, recitatorsko-dramske izvedbe i drugo), no igrokaz o kojem je riječ ipak je nešto posebno i zaslužuje pažnju.

Nosilac posla bio je profesor Mirko Manojlović, koji je u dogovoru s muzejskim osobljem načinio izbor tekstova iz sudskih spisa krajem 18. i početkom 19. stoljeća, koji se čuvaju u Gradskom muzeju u Vukovaru. Radi se o interesantnim sadržajima iz vukovarskog života, gdje se pojavljuju likovi građana, koji su radi svojih prijestupa, uglavnom preljuba kažnjavani specifičnim kaznama toga vremena, bilo šibanjem ili da zapale određeni broj svijeća u korist crkve. Na osnovu spretnog izbora tekstova načinjen je scenarij za jednu komornu predstavu. Pri tome se posebno pazilo da se što više sačuva originalnost kako u pogledu sadržaja, a posebno u pogledu jezika toga vremena.

Prilično veliki problem bila je oprena za izvođače. Gradski muzej je stavio na raspolaganje dijelove uniformi, oružje i drugo, jer su glavni likovi gradski kapetan, magistar, panduri, dobošar, građanke. Sigurno je da odjeća nije mogla biti potpuno iz vremena, ali je bila vrlo slikovita.

Prema arhivskim podacima cijeli postupak kažnjavanja odvijao se na gradskom trgu, sada je ovaj igrokaz odigran na prirodnoj pozornici, vrlo interesantnom baroknom ambijentu, u dvorištu galerije, objektu iz sredine XVIII stoljeća, gdje je nekada bila smještena diližansna pošta.

Iznenadujuće ugodno, tople rujanske večeri, zvučali su originalni sadržaji, na originalnom starom jeziku ovoga kraja, u ambijentu koji nije trebao kulisa, gdje su udarci doboša i upaljene svijeće "griješnika", odvele gledalište gotovo dva stoljeća unazad.

Mislimo da nije na odmet naglasiti ovaj oblik približavanja publici muzejskog materijala i ambijenata.

Prije početka igrokaza otvorena je u salonu galerije izložba; I z b o r d j e l a s t a r i h m a j s t o r a, koja se danas čuvaju u Gradskom muzeju u Iloku, a ostatak su nekada vrlo bogate i poznate zbirke kneževa Odeshalchi.

V.Horvat

NALAZI IZ ČENTURA

Naša numizmatička literatura obogatila se ove godine krasnim izdanjem "Situla 12 Rasprave Narodnega Muzeja v Ljubljani 1973". Aleksandar Jeločnik: Čenturska zakladna najdba folisov Maksencija in tetrarhija. Nalaz je vrlo dobro obradio naš poznati stručnjak specijalno kasnoga Rima šef Numizmatičkog kabineta v Ljubljani, koji je već stekao međunarodni ugled i priznanje svojim ostalim radovima a osobito obradom poznatog nalaza argentusa u Sisku 1953.godine (Najdba argentinsova zgodnije tetrarhije v Sisku, Situla 3 Ljubljana 1961.).

Nalaz u Čenturu sastoji se iz bakrenjaka folisa koje je uveo Dioklecijan sa svojom monetarhom reformom 295.godine. Prvotno ih je valjda bilo u nalazu oko 18000 komada. U Muzej u Ljubljani došlo je u dva maha najprije 5032, a drugi put 2042 komada. Radi se o razdoblju prve, druge i treće tetrarhije iz svih kovnica. Svi komadi su stručno obrađeni po kovnicama i prema godinama kovanja s vrlo lijepim ilustracijama, tako da je vanredan priručnik i udžbenik za svakoga, koji se bavi kasnim Rimom, tj. dobom prve, druge i treće tetrarhije.

Zanimljivo je da su za dataciju nalaza navedena dva kamena spomenika iz Pule i Poreča, gdje je ime cara Licija otklesano, da zakapanje novca pada u vrijeme napada Licinija na cara Maksencija (koji vlada Italijom), da je Licinije zauzeo cijelu Istru - ali je njegov pohod u Italiju bio na kraju neuspješan (kako potvrđuju dva kamena spomenika, gdje mu je ime otklesano).

Knjiga je tiskana na finom papiru na 224 stranice s 23 table slika, tekst je na slovenskom i engleskom jeziku, tako da će rad moći upotrijebiti i strani stručnjaci.

I.Maixner